

Kâinattaki “dakik san’atlı tezyinatın, manidar mehasinin ve hikmetdar nukuşların” meleklerin vücudlarını istediği ifade ediliyor. Dakik san’atlı tezyinat meleklerin varlığını niçin gerektiriyor?

Dersin devamında şu hakikat dersi yer alıyor:

“... kâinatı hadd ü hesaba gelmeyen dakik san’atlı tezyinat ve o manidar mehasin ile ve hikmetdar nukuş ile süslendirip tezyin etmesi; bilbedahe ona göre mütefekkir ve istihsan edicilerin ve mütehayyir takdir edicilerin enzarını ister, vücudlarını talep eder...”(1)

Kâinat sayılamayacak kadar çok ilâhî eserlerle dolu. Bu eserler çok ince sanatlarla yapılmış, çok güzel bezetilmiş ve çok faydalarla donatılmışlar. İnsanlar bunların çok az bir kısmını, onlardaki inceliklere fazla nüfuz edemediği için seyrediyorlar. Kaldı ki çoğu eserler hiç görünmüyor ve bilinmiyorlar bile. Bir dağdaki sayısız çiçekler o harika güzellikleriyle ve ince sanatlarıyla bir süre kendini gösterip sonra solup gidiyorlar. O çiçeklerden binden birisi bile seyredilemiyor. Bir çiçekteki ince sanatları; ancak bir botanik hocası, bir derece bilebilir. O da sadece incelediği çiçek üzerinde düşünür, diğer bütün çiçekler yine seyircisiz kalır.

İşte bu hâl gösteriyor ki, bütün çiçekleri seyredecek, güzelliklerine hayran olacak, ince sanatlarını takdir edecek başka varlıklar gerekmektedir. Onlar da Üstadımızın ifadesiyle “**nihayetsiz melaike envaı**”dır.

Yeryüzünde durum böyle iken, gökyüzündeki ilâhî sanatları beşer çok uzaklardan bir derece seyretmekte, yıldızlar âleminin çok az bir kısmını görebilmektedir. Dünyamızın güneş sistemi içinde bir nokta kadar kaldığı, güneş sisteminin de bütün galaksi sistemleri yanında yine bir nokta kadar kaldığı düşünülürse; bu sonsuz sanat eserlerinden, insanın görebildiği ve bilebildiği miktar, kayda değmeyecek kadar küçük kalır. **Onların temaşa ve tefekkürü, onların tesbihatlarının temsili ancak melekler âlemince icra edilebilir.**

Yaratılan her şey hem çok güzeldir, hem de çok ince sanat harikalarını sergilemektedir. Kendi varlığımıza bakalım. Her organımız ne kadar mükemmel ve ne kadar güzel! Örnek olarak gözümüzü düşünelim. Bizim göz hakkındaki bilgilerimiz çok özet bir bilgidir. Ondaki ince sanatı anlamak için uzun bir tıp tahsili yapmak gerekiyor. O tahsili yaptıktan sonra ayrıca göz üzerinde ihtisas yapan

kimseler bile, gözü sürekli düşünüyor değillerdir. Konu açılırsa veya bir soru sorulursa bildiklerini ortaya koyarlar. Onun ötesinde, onlar da gözü hiç düşünmeden başka işlere bakarlar. O halde gözdeki bu dakik sanatlar çok az bir seyirciye, yine çok kısa bir zaman diliminde hitap ediyor demektir. Onun ötesinde bu ilâhî sanat eserini temaşa eden, ondaki ince sanata hayran olan melekler olmasa, bu şaheserler seyircisiz kalacaktır.

İnsan kendi vücudunu bile çok az tefekkür ettiğine göre, bütün hayvan nevelerinin sayısız fertlerindeki ince sanatların tefekkür edilmesinin gerekmesi; elbette meleklerin varlığını gösteriyor.

(1) bk. [Sözler, Yirmi Dokuzuncu Söz.](#)